

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA GOSPODARKI¹⁾

z dnia 2013 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie ograniczeń produkcji, obrotu lub stosowania substancji i mieszanin niebezpiecznych lub stwarzających zagrożenie oraz wprowadzania do obrotu lub stosowania wyrobów zawierających takie substancje lub mieszaniny²⁾

Na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 oraz z 2012 r. poz. 908) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie ograniczeń produkcji, obrotu lub stosowania substancji i mieszanin niebezpiecznych lub stwarzających zagrożenie oraz wprowadzania do obrotu lub stosowania wyrobów zawierających takie substancje lub mieszaniny (Dz. U. poz. 180) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Zakazuje się wprowadzania do obrotu dla konsumentów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) metanolu (CAS 67-56-1),
- 2) substancji zawierających metanol w stężeniach większych niż 3 % wagowych,
- 3) mieszanin zawierających metanol w stężeniach większych niż 3 % wagowych – stosowanych jako płyny do mycia, czyszczenia lub spryskiwania szyb, w tym szyb samochodowych.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia.

MINISTER GOSPODARKI

WZGLĘDNĄ POD WZGLĘDEM
KAWNYM I REDAKCYJNYM

DIREKTOR
Departamentu Prawnego
Mojżyszki
Rada Prawny
19.01.2013

- 1) Minister Gospodarki kieruje działem administracji rządowej – gospodarka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Gospodarki (Dz. U. Nr 248, poz. 1478).
- 2) Niniejsze rozporządzenie zostało notyfikowane Komisji Europejskiej w dniu 2012 r., pod numerem 2013/.../PL, zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), które wdraża dyrektywę 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającą procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998, str. 37, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 20, str. 337, z późn. zm.).

UZASADNIENIE

Podstawą prawną do wydania niniejszego rozporządzenia przez Ministra Gospodarki jest art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 25 lutego 2011 r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz. U. Nr 63, poz. 322 oraz z 2012 r. poz. 908), zwanej dalej „ustawą”, który upoważnia ministra właściwego do spraw gospodarki, na wniosek ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw środowiska lub ministra właściwego do spraw rolnictwa, w przypadku stwierdzenia, że produkcja, obrót lub stosowanie substancji niebezpiecznej, mieszaniny niebezpiecznej, substancji stwarzającej zagrożenie lub mieszaniny stwarzającej zagrożenie stwarzają nieuzasadnione ryzyko dla zdrowia człowieka lub środowiska, lub gdy wynika to z porozumień międzynarodowych, do określenia, w drodze rozporządzenia, ograniczeń:

- 1) produkcji, obrotu lub stosowania takiej substancji lub mieszaniny,
- 2) wprowadzania do obrotu lub stosowania wyrobów zawierających taką substancję lub mieszaninę

– uwzględniając w szczególności zastosowania takiej substancji lub mieszaniny, stosowanie w stężeniu lub proporcjach przewyższających określony poziom, występowanie w określonych stężeniach lub ilościach w określonych wyrobach.

Celem rozporządzenia jest wykonanie ww. upoważnienia ustawowego, na wniosek Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2012 r.

Handel detalicznymi produktami zawierającymi alkohol metylowy do 1 czerwca 2010 r. był w Polsce regulowany przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz zawierających je produktów (Dz. U. Nr 168, poz. 1762, z późn. zm.), które zakazywało wprowadzania do obrotu handlowego dostępnego dla konsumentów produktów zawierających więcej niż 3 % alkoholu metylowego.

Powyższe rozporządzenie zostało na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o substancjach i preparatach chemicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 20, poz. 106) utrzymane w mocy nie dłużej niż do dnia 1 czerwca 2010 r. Rozporządzenie to wdrażało dyrektywę Rady 76/769/EWG z dnia 27 lipca 1976 r. w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich odnoszących się do ograniczeń we wprowadzaniu do obrotu i stosowaniu niektórych substancji i preparatów niebezpiecznych (Dz. Urz. WE L 262 z 27.09.1976, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 3, str. 317), która została uchylona z dniem 1 czerwca 2009 r. Ograniczenia określone w uchylonej dyrektywie 76/769/EWG (również w rozporządzeniu Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 5 lipca 2004 r. w sprawie ograniczeń, zakazów lub warunków produkcji, obrotu lub stosowania substancji niebezpiecznych i preparatów niebezpiecznych oraz zawierających je produktów) zostały zawarte w przepisach art. 67 oraz w załączniku XVII rozporządzenia (WE) Nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz. Urz. UE L 396 z 30.12.2006, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem REACH”. Rozporządzenie REACH obowiązuje bezpośrednio w państwach członkowskich i nie wymaga osobnego wdrożenia.

Przygotowany w 2010 r. projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki zawierający przepisy w sprawie ograniczeń wprowadzania do obrotu alkoholu metylowego nie został

przyjęty przez Komisję Europejską w trakcie procesu notyfikacji. Komisja Europejska w swojej opinii argumentowała to faktem obowiązywania przepisów tytułu VIII, rozporządzenia REACH dotyczących „ograniczenia produkcji, wprowadzania do obrotu i stosowania niektórych niebezpiecznych substancji, preparatów i wyrobów”. Komisja Europejska poinformowała, że wprowadzenie dalszych ograniczeń dla metanolu jest możliwe wyłącznie na poziomie Unii Europejskiej, jednocześnie, wskazując przepis art. 129 (klauzula ochronna), który zezwala na wprowadzenie przez państwo członkowskie środków tymczasowych.

Zgodnie z obecnie obowiązującym stanem prawnym tj. rozporządzeniem REACH, na szczeblu Unii Europejskiej nie zostały wprowadzone przepisy ograniczające obrót produktami zawierającymi alkohol metylowy. Działania włoskich organów właściwych zmierzające do zharmonizowanej klasyfikacji dla metanolu są w początkowej fazie procesu legislacyjnego.

Obecnie, w krajowym porządku prawnym, zgodnie z ustawą, substancja chemiczna i jej mieszanina musi być właściwie oznakowana, natomiast do produktów zawierających metanol mają zastosowanie tylko przepisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie kategorii substancji niebezpiecznych i mieszanin niebezpiecznych, których opakowania wyposaża się w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci i wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie (Dz. U. poz. 688). Przepisy § 4 tego rozporządzenia wskazują, że jeżeli substancja lub mieszanina, które są przeznaczone dla ogółu społeczeństwa, zawiera metanol w stężeniu równym lub większym niż 3 %, opakowanie takiego produktu, niezależnie od pojemności musi być wyposażone w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci.

W grudniu 2011 r. ośrodki leczenia ostrych zatruc zaczęły alarmować Biuro do spraw Substancji Chemicznych i opinię publiczną o wzrastającej liczbie zatruc metanolem, w tym zatruc śmiertelnych, spowodowanych, przynajmniej w części, spożyciem zawierających metanol płynów do spryskiwania szyb samochodowych. Informacje te potwierdzają dane z niektórych laboratoriów toksykologicznych w ośrodkach leczenia ostrych zatruc wskazujące liczbę pacjentów, u których wykryto metanol we krwi:

Tabela: Stwierdzone przypadki zatruc metanolem zgłoszone przez laboratoria toksykologiczne ośrodków ostrych zatruc w latach 2009-2011

Rok/ośrodek	Łódź	Kraków	Rzeszów	Tarnów	Łącznie
2009	9	5	8	11	33
2010	6	8	4	3	21
I półrocze 2011	15	6	1	5	27
II półrocze 2011	42	5	2	8	57

Porównanie danych przypadających na dwa okresy: 2009 i 2011 rok, kiedy obowiązywały przepisy ograniczające sprzedaż konsumentom z okresem, kiedy już nie obowiązywały od kilkunastu miesięcy pozwalają zaobserwować 2,5 – krotny wzrost liczby zatruc: z 33 do 84 przypadków.

Kolejna analiza danych otrzymanych z 12 (spośród wszystkich 14) działających Zakładów Medycyny Sądowej w Polsce wykazała podobny trend wzrostowy. Na podstawie danych liczbowych potwierdzających obecność metanolu w analizowanym materiale sekcyjnym, Zakłady Medycyny Sądowej łącznie w 2009 r. wskazały na 13 takich przypadków, natomiast w 2011 r. już 79. Szczególnie dane za 2011 r. mogą potwierdzić wcześniejsze obserwacje o narastającym systematycznie problemie występowania zatruc wśród konsumentów.

Mając na uwadze powyższe informacje, zasadne jest pilne wprowadzenie przepisów mających na celu ochronę zdrowia człowieka. Wprowadzenie przepisów dla metanolu jest

możliwe na mocy art. 129 rozporządzenia REACH (klauzula ochronna) w sytuacji, gdy państwo członkowskie ma uzasadnione powody, by uważać, że w związku z daną substancją, w jej postaci własnej, jako składnika mieszaniny lub w wyrobie konieczne jest pilne działanie w celu ochrony zdrowia człowieka lub ochrony środowiska. W takim przypadku, nawet jeżeli substancja spełnia wymagania rozporządzenia REACH, państwo członkowskie może zastosować odpowiednie środki tymczasowe i jednocześnie niezwłocznie powiadamia o tej sytuacji Komisję Europejską, Europejską Agencję Chemikaliów i inne państwa członkowskie, podając powody swojej decyzji oraz przedkłada informacje naukowe lub techniczne, na których oparte są środki tymczasowe. W ciągu 60 dni od otrzymania takich informacji od państwa członkowskiego Komisja Europejska podejmuje decyzję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 133 ust. 3 rozporządzenia REACH. Decyzja ta:

- a) zezwala na zastosowanie środka tymczasowego na okres określony w tej decyzji lub
- b) zobowiązuje państwo członkowskie do odwołania środka tymczasowego.

Jeżeli w przypadku decyzji środek tymczasowy zastosowany przez państwo członkowskie polega na ograniczeniu wprowadzania substancji do obrotu lub stosowania substancji, zainteresowane państwo członkowskie rozpoczyna wspólnotową procedurę wprowadzania ograniczeń poprzez przekazanie Europejskiej Agencji Chemikaliów dokumentacji, zgodnie z załącznikiem XV do rozporządzenia REACH, w ciągu 3 miesięcy od daty decyzji Komisji Europejskiej. Za przygotowanie załącznika XV będzie odpowiedzialne Biuro do spraw Substancji Chemicznych.

Wprowadzenie ograniczenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa, natomiast będzie skutkowało większą ochroną zdrowia i życia ogółu obywateli poprzez utrudniony dostęp do wskazanych produktów zawierających metanol.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia wypełni upoważnienie ustawowe z art. 26 ust. 1 ustawy.

Projekt rozporządzenia zawiera przepisy techniczne, o których mowa w § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia Ministra Gospodarki zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 11a ust. 1 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) oraz art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

Na podstawie § 10 ust. 6a uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów zostanie przedstawiona informacja o podmiotach, które ewentualnie zgłoszą zainteresowanie pracami nad projektem rozporządzenia w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Zgodnie z § 11 ust. 1 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów, projekt rozporządzenia wraz z uzasadnieniem zostanie przesłany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Projekt rozporządzenia jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja.

Projektowane rozporządzenia oddziałuje na podmioty produkujące, wprowadzające do obrotu lub stosujące alkohol metylowy w stężeniach większych niż 3 % wagowych, a także organy nadzoru.

2. Konsultacje społeczne.

Projekt rozporządzenia zostanie przekazany do konsultacji następującym podmiotom:

- 1) Biuro do Spraw Substancji Chemicznych;
- 2) Federacja Związków Zawodowych Przemysłu Chemicznego;
- 3) Fundacja Plastics Europe Polska;
- 4) Główny Inspektorat Ochrony Środowiska;
- 5) Główny Inspektorat Sanitarny;
- 6) Instytut Chemii Przemysłowej;
- 7) Instytut Inżynierii Materiałów Polimerowych i Barwników;
- 8) Instytut Ochrony Środowiska;
- 9) Instytut Przemysłu Organicznego;
- 10) Izba Gospodarcza Metali Nieżelaznych;
- 11) Krajowa Izba Gospodarcza;
- 12) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 13) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 14) Polska Izba Przemysłu Farmaceutycznego i Wyrobów Medycznych;
- 15) Polska Izba Przemysłu Chemicznego;
- 16) Polskie Stowarzyszenie Producentów Kosmetyków i Środków Czystości;
- 17) Polski Związek Przetwórców Tworzyw Sztucznych;
- 18) Polski Związek Pracodawców Przemysłu Farmaceutycznego;
- 19) Polski Związek Przemysłu Kosmetycznego;
- 20) Stowarzyszenie Papierników Polskich;
- 21) Związek Pracodawców „Polskie Szkło”.

Projekt zostanie uzupełniony o wyniki konsultacji społecznych.

3. Wpływ regulacji na:

a) sektor finansów publicznych w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego:

– przewiduje się, iż wejście w życie projektowanej regulacji nie spowoduje skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, budżetu państwa ani budżetu jednostek samorządu terytorialnego,

b) rynek pracy:

– przepisy projektowanego rozporządzenia nie będą miały wpływu na rynek pracy,

c) konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw:

– przepisy projektowanego rozporządzenia nie będą miały wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorców, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw,

d) sytuację i rozwój regionalny:

– wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rozwój regionalny.

4. Wskazanie źródeł finansowania

W związku z faktem, że projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sektor finansów publicznych nie wskazuje się źródeł finansowania. Projekt nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

